

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto K 40.—
za pol leta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 3

Ptuj, 16. januarja 1921

III. letnik

Svoji k svojim!

Zopet se je zahotelo našim sostanovalcem druge narodnosti pokazati nam in nekoliko tudi svetu, da se še niso uživali v novo nastale razmere. Niso pa tega storili javno oni, ki živijo med nami, ker predobro vedo, koliko boljši je naš kruh od kruha njihovih bratov. V njihovem imenu so storili to njihovi bratje po duhu in mišljenju, ktere je zanesla usoda vun iz naše domovine. Ti „odrešenci“ so se javno oglasili za svoje brate, ki živijo še „neodrešeni“ med nami Jugoslovani, češ tudi tem neodrešencem mora zasijati luč svobode.

Zanimivo je opazovati vedenje teh nemških somišljenikov. Ko so se Slovenci zganili iz svoje potrpežljivosti ter opozorili Nemce na posledice, ki jih utegnejo zadeti, ako se bodo zanje potegovali njihovi rojaki v Avstriji, so vsaj v Ptuju nekteri njihovi voditelji pred javno oblastjo izjavili, da niso v zvezi z enim izživčaji, nego da hočejo mirno živeti v naši državi. Zanašajo se pač, da potolažijo s tako izjavo nastalo razburjenje, da preslepe našo javnost in našo oblast, ki rada v svoji poštenosti verjame tudi praznim trditvam.

Svariti pa moramo našo javnost in našo oblast pred preveliko lahkovernostjo in prevelikim zaupanjem. Po dejanjih, ne po praznih besedah sodimo naše soprebivalce druge narodnosti. Ako se ti res ne strinjajo z delovanjem graških rojakov, ali rogovilijo oni brez vednosti ali celo proti volji tukajšnjih Nemcev, bi bila pač prva, najpriprostejša dolžnost le-teh, da javno na shodih in po svojih listih odločno izjavijo svoje ogorčenje proti tujim hujskarijam. Svetuj komu kaj takega in spoznal ga boš v dno njegove hinavske duše. Bog obvari, da bi javno ali celo po listih izjavili svojo nezadovoljstvo s početjem graških rojakov. Tega ne store ne zato, ker se boje graških bratcev, saj jim ti ne morejo škoditi, ne store tega iz enostavnega vzroka, ker so v svojem srcu z njimi istih misli. Sova sovi oči ne izkljuje!

V besedah nekteri mirnejši soprebivalci zatrjujejo, da hočejo biti dobri naši državljani, češ saj boljše kakor v Jugoslaviji se nam v Avstriji ne bi nikdar godilo. V besedah sicer kaj takega trdijo, ali da bi v dejanju pokazali svojo lojalnost, jim menda niti v sanjah ne pride na misel. Koliko prilik smo že imeli tudi na Ptuju, kjer bi vsaj poštteni Nemci lahko izrazili svojo lojalnost. Ali tega doslej niso storili in iz lastne volje težko da bi kaj takega storili. Zakaj njihovo srce ne bije za nas, njihova vzgoja se je vršila v preziranju in sovraštvu vsega, kar je slovensko, zlasti pri onih soprebivalcih, ki so izšli iz našega rodu, pa se radi osebne koristi prelevili v tujerodce. Poturica pa je vedno hujši ko Turek.

Tem ljudem je mogoče vcepiti spoštovanje do nas in naše države, ako jim brezobzirno pokažemo, da se ne damo več slepiti in voditi za nos. Ako bi dosledno izvajali geslo: Svoji k svojim, bi jim hitro splahnil njihov napeti greben. Sami imamo najboljšo sredstvo v

rokah, da brzdamo svoje narodne in državne sovražnike. Začnimo hoditi le k našim ljudem, trgovcem, obrtnikom in videli bomo čudeže. Mali primer smo doživeli v Ptuju. Oblast je zaprla gostilno, ker je sin onega gostilničarja med graškimi hujskaji. In kakor mrzel curek je preplašilo to ostale naše tujerodce!

Zaničevalci našega naroda in naše države so se preobjeli našega kruha in mislijo v svoji oholosti, da jim moramo mi slepo nositi svoj prislužek. Skusimo pa se osamosvojiti in storili bomo dvojno dobro delo: same sebe bomo dvignili gmotno in duševno, svoje zaničevalce pa uničili ali izpreobrnili v neškodljive sohržavljane.

Poset trgovskega ministra v trgovski zbornici v Ljubljani.

Dne 8. januarja 1921 je počastil naš trgovski minister Dr. Vekoslav K u k o v e c trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani s svojim posetom, da stopi v stik z gospodarskimi korporacijami in zasliši ob nastopu svojih poslov kot trgovski minister želje interesentov.

Minister Dr. Kukovec se je zahvalil za sprejem in razvil na to program svojega delovanja. Nahajamo se na sredi pota iz vojne gospodarstva k svobodnemu trgovskemu prometu in delu. Drug za drugim prihajajo naši sosedje k nam s prošnjo, da sklenemo z njimi trgovske pogodbe. Oglasila se je že Francija, pripravljala se je že pogodba z Nemčijo, posebno važna pa je pogodba z Italijani, kjer smo mi kot mejači najbolj interesirani. Pojavil se je iz kroga industrije klic in zahteva po zaščiti. Težko se je odločiti za tako dalekosežen ukrep, ki ima svoje dobre in slabe posledice, ker je treba predvsem vpoštovati splošne in državne interese. Ta težka vprašanja dajo se rešiti le v vzajemni kooperaciji in v stalnem stiku med ministrstvom in interesenti. Na strani ministrstva je najboljša volja storiti to, kar se pod danimi razmerami da doseči, vendar pričakuje odkritosrčnosti od strani interesentov, da bodo oni v svojih zahtevah uidevni in zmerni.

V imenu Zveze gremijev je podal njen načelnik g. I. Jelačin ml. sledeči referat:

Kakor smo takoj po podpisu rapalske pogodbe imeli priliko prositi gospoda ministra, da zahteva v ministerskem svetu zanj kompenzacijo, ponavljamo vnovič, da smatramo Kočevsko-Brodsko železnico za najvažnejšo, za Slovenijo direktno življensko vprašanje in ga prosimo, da posveti tej zvezi vso pozornost. Načrti so gotovi, predmeta v teku, gre se le za zagotovitev udeležbe države na tej zvezi. To je naš dohod k morju, brez tega bo propadla Ljubljana in Slovenija in trgovina se bo osredotočila v Zagrebu.

Enako važna je zveza Prekmurja in Ljutomerske doline z Ormožem. Ta dva okrožja sta vsled pomanjkanja redne zveze zadnjega pol leta zelo trpela in prebivalstvu teh pokrajin je treba pomagati, jih prikleniti z železnico na Slovenijo. Istotako je za razširjenje zvez z našim zaledjem potrebna zveza

Rogatec-Krapina, ki je jako kratka in lahko izvedljiva.

Vprašanje carinske administracije je kljub podrobnim sklepom interministerijalne carinske komisije nerešeno. Radi krize se od novembra še ni izvršilo zadevnih sklepov. Glavno je, da finančni minister podpiše priložene mu ukaze za imenovanje carinskih revizorjev v Maribor in Ljubljano. Maribor je postala, kakor je iz izkaza dohodkov razvidno največja carinarnica cele kraljevine, posebno v izvoznem prometu. Na obeh carinarnicah potrebujemo najmanj po 6 revizorjev, da bodo mogli fizično zmagati promet brez vedno rastočega zastoja. Za g. Jovanovića, ki je kot eksponiran uradnik generalne direkcije carine v Beogradu določen za nadzorovanje dela carinarnic v Sloveniji, bi kazalo sistemizirati mesto pri delegaciji ministrstva financ, pokrajinskega carinarskega inspektorja ali ravnatelja, ki bi razen nadzorovanja dobil tudi kompetenco za manipulativne zadeve, kakor so carinska potrdila, zadeve zaznambenega prometa, manjše reklamacije in pritožbe itd. Omenjamo pri tem, da je v interesu službe in prometa potrebno in da ima delegacija v vsakem drugem resortu, kakor je g. ministru kot bivšemu poverjeniku znano svoj obširen delokrog.

Nalogo za stavbo carinskih skladišč so že dani železnici, treba bi bilo le, da se še ostali sklepi komisije, katero je vodil insp. Tih. Veljković, izvršijo. S tem bi bilo ogromno ustrezno našemu trgovcu in našemu prometu.

Dalje bi prosili, da se izdajo predpisi za ambalažni, reparaturni in predelovalni promet. Sedaj je tak promet radi izvozne carine in zavarovanje valute zvezan z neverjetnimi težavami. Treba bi bilo tu nekaj olajšave, ker so naše tvrdke in industrije navezane na tak promet z inozemstvom. Posebno opozarjamo na carine prosto vračanje sodov iz Avstrije, ki so bili še pred vpeljavo carinarske meje izvoženi iz Štajerske. Takih sodov se nahaja zunaj še nad 3.000 komadov.

Zadnji čas se je pojavila v naši industriji usodepolna stagnacija, ki je dala povod jaki zahtevi po zaščitni carini. Nam trgovcem, ki zastopamo tu bolj stališče konzumenta, je obstoj in razvoj industrije zelo važen in drag. Zato mislimo, da je najboljša podpora naše industrije razširjenje veljavnosti srbskega zakona za podpomaganje domače industrije iz leta 1898 tudi za naše kraje. S tem bo dana potrebna diferenciacija tuzemske industrije napram starejši in konkurence zmožnejši inozemski. V preteklih dveh letih ni imela naša industrija dovolj vladne podpore pri trgovskih pogodbah in podeljevanju kreditov, da bi bila mogla nabaviti dovolj surovin in za primerno ceno. Prosili bi v tem oziru izdatne podpore.

V novi finančni zakon bi želeli, da se sprejmejo potrebni krediti za to, da se pri nas razvijejo nekatere nujno potrebne nove stroke domače industrije in sicer igračarska industrija, usnjarska in papirna galanterija, keramična in umetno-mizarska industrija. O tem je cel načrt podal načelnik M. M. Savič v svojem spisu o obrtnostrokovnem šolstvu. Razvoj teh strok je potreben, da začnemo